

dr. Niels den Toom

Universitair docent geestelijke
verzorging, Tilburg University
Geestelijk verzorger, Thebe
Heilaarstaete

**'Ik wil nog zo graag lief zijn'.
Zingeving onder bewoners
met Korsakov.**

korsakov
kenniscentrum

alles over korsakov

Observatie

- *Hoe spelen zingevingsvragen en zinbeleving van mensen met Korsakov een rol in hun leven in het verpleeghuis?*
- Weinig bekend over zingeving bij mensen met SvK.
- Uit ander onderzoek: 4/10 bewoners in verpleeghuis heeft moeite met vinden van betekenis in hun dagelijkse bestaan. Voor SvK is sterkere zinbehoefte te ervaren vanwege: jonge leeftijd, beschadigde familierelaties, gebrek aan ziekte-inzicht, uitzichtloosheid.

Zingeving

- Onderscheid tussen zin *in* het leven en zin *van* het leven;
- Religieus en niet-religieus;

Zingeingsbehoefte	Streefrichting
1. De behoefte aan verbinding met een waardevol doel in de toekomst.	Doelgerichtheid
2. De behoefte het eigen handelen en leven te zien als goed.	Morele rechtvaardiging
3. De behoefte aan positieve zelfwaardering en erkenning.	Eigenwaarde
4. De behoefte aan zeggenschap, invloed en handelen naar eigen inzicht.	Competentie
5. De behoefte aan verklaren, orde en coherentie.	Begrijpelijkheid
6. De behoefte aan verbinding, contact, ergens bij horen.	Verbondenheid
7. De behoefte aan het overstijgen van het zelf, deel uitmaken van iets groters.	Transcendentie

Tabel 2. De zeven zingeingsbehoefte zoals uiteengezet door Derkx⁴⁹

Methode

- Kleinschalig kwalitatief-empirisch onderzoek:
 - 5 interviews
 - 5 observaties
 - 10 vragenlijsten bij zorgmedewerkers
- Nu voorlopige resultaten en uitproberen van methode. Wens om dit grootschalig voort te zetten.

Vrijheid - gevangenschap

‘Ik mag wel naar buiten en toch heb ik het gevoel van een strafkamp’.

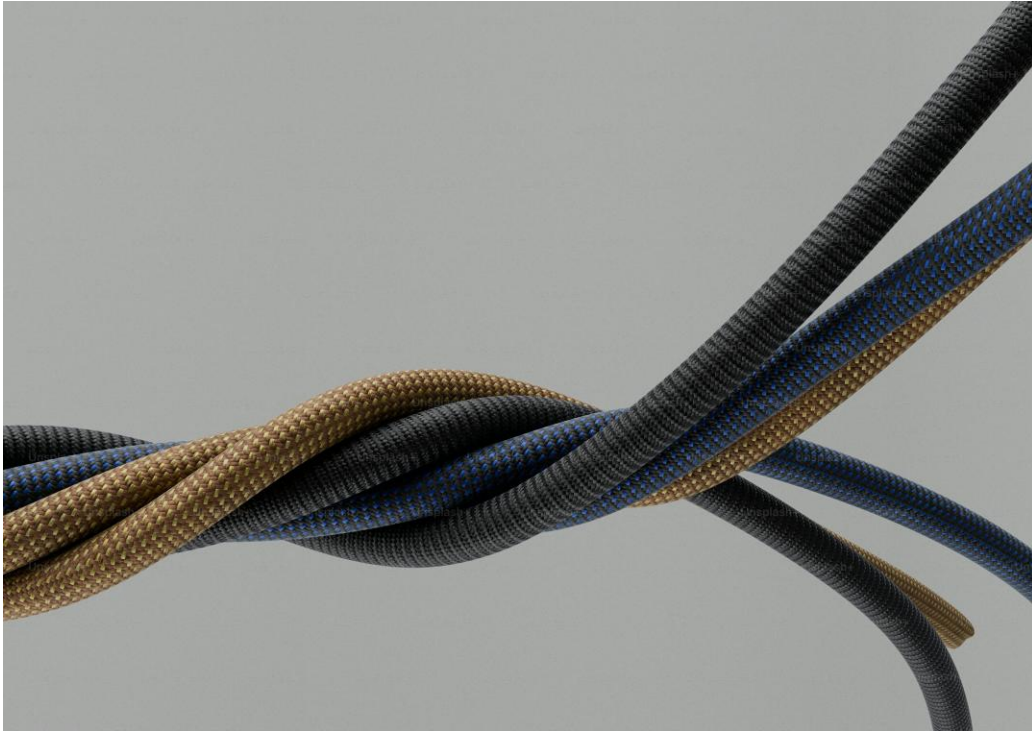
Verschillende gradaties van vrijheid:

- Wonen tussen anderen;
- Niet thuis-zijn;
- Toestemming krijgen;
- Afstandsbediening vasthouden.

Identiteit en eigenwaarde

- Ervaringen uit het verleden dragen bij aan positieve identiteit.
 - In verhalen wordt uitzonderlijke benadrukt;
 - Werk/opleiding belangrijk;
 - Plek van herkomst (incl. taal) is positief.
- Ervaringen in het heden zijn doorgaans negatief gekleurd.
 - 'Er is niet veel om trots op te zijn, geloof ik (...) Wat is er og over? Het is net of het een gereduceerd leven is.'
 - In vergelijking met andere bewoners.
- In het vertellen van verhalen wordt de identiteit positief beleefd en bevestigd (incl. confabulaties).

- In eerdere studie onder mensen met SvK voelt 57% zich vrij eenzaam en 15% zeer eenzaam (Oudman et al., 2018). Ook existentiële eenzaamheid (Kuiper, 2023).
- Verschil met andere bewoners wordt benadrukt;
- Relatief geïsoleerd bestaan;
- Relatie met familie is ambivalent;
- Soms contact/band met medebewoner;
- Zorgmedewerkers worden hier ook genoemd.

Krachtbronnen

- Muziek;
- Spiritualiteit/geloof:
 - ‘Als ik 's avonds naar bed ga. En ik heb, ik heb het druk en er zit veel in mijn hoofd. Dan bid ik, ik zeg altijd tot ‘mijn God’. Hé, ik heb mijn eigen God. (...) En dan vraag ik ook... Wil je mij helpen? En dat wordt meerdere malen beloofd. (...) En dan word ik 's morgens wakker en heb ik een hele nacht liggen draaien. En dan ga ik eten, maak ik mijn ontbijt klaar. En dan kom ik langzaam maar zeker weer een beetje tot rust.’
- Zorgmedewerkers beantwoorden dit vooral binnen grenzen van zorgrelatie: respect tonen, verhaal laten doen, etc.

Hoop als zingeever

- Horizon van hoop komt dichterbij; door ouderdom/onmogelijkheid:
 - Etentje, uitje, muziek.
- Hoop ligt buiten verpleeghuis.
 - Vaak niet realistisch vanuit ogen behandelaar.
- Hoop als verlangen is ook zingevend, ook al is het een wijkende horizon.

Reflecties en aanbevelingen

